

Hyvät THL:n asiantuntijat,

toivoisin päivitystä THL:n sähkösavukkeita koskevalle Internet-sivulle (<https://thl.fi/fi/web/alkoholi-tupakka-ja-riippuvuudet/tupakka/tupakatuotteet-ja-sahkosavuke/sahkosavuke>).

Monet sivustolla käytetyistä lähteistä eivät ole enää ajantasaisia. Esimerkiksi tutkimuskatsaus vuodelta 2014 (Grana-Benowitz-Glantz: *E-cigarettes: a scientific review*) ei enää palvele tarkoitustaan nykytilannetta ja -tutkimusta koostavana lähteenä. Tämän jälkeen on tullut runsain määrin uutta tutkimustietoa, ja myös sähkösavukelaitteissa ja laadunvalvonnassa on tapahtunut huomattavaa kehitystä.

Esimerkiksi sivustollanne mainittu lääkejäämälöydös ajoittuu nähdäkseni sähkösavukkeiden markkinoilletulon alkuvaiheisiin, jolloin sähkösavukkeiden ainesosia ei vielä säännelty millään tavalla, ja kyse oli jo tuolloinkin harvinaisesta poikkeustapauksesta.

Myös lähteenä käyttämäanne Cochrane-katsausta sähkösavukkeiden tehokkuudesta tupakoinnin lopettamisessa (Hartmann-Boyce et al. 2016) on päivitetty viime vuonna. Aihetta koskevan tutkimustiedon määrä on lisääntynyt merkittävästi aiemmasta versiosta, ja nykyisin katsaus kattaa kaikkiaan 50 tutkimusta. Johtopäätöksenä todetaan nikotiinillisten sähkösavukkeiden parantavan tupakoinnin lopettamisen todennäköisyyttä verrattuna lääkinällisiin nikotiinikorvaustuotteisiin ja nikotiinittomiin sähkösavukkeisiin.

<https://www.cochranelibrary.com/cdsr/doi/10.1002/14651858.CD010216.pub4/full>

Toivoisin päivitystä myös Yhdysvalloissa vuonna 2019 ilmenneitä keuhkotautitapauksia koskevaan osioon. Tautitapaukset ovat laantuneet jo noin vuosi sitten, ja myös Yhdysvaltain terveysviranomaiset ovat lopettaneet tapausten säännöllisen seurannan viime helmikuussa. Asiaa koskevissa tutkimuksissa käytännössä ainoaksi sairastumisia aiheuttaneeksi tekijäksi on noussut e-vitamiiniasetaatti, mitä puolestaan on löydetty ainoastaan höyrystettävistä kannabistuotteista.

Tavanomaisista sähkösavukenesteistä (nikotiini- ja makunesteet) kyseistä ainetta ei ole löydetty, kuten ei mitään muitakaan kyseisenkaltaisia keuhkovaurioita aiheuttavia ainesosia. E-vitamiiniasetaatin käyttö tavanomaisissa sähkösavukkeissa ei ole mahdollista edes teknisesti ottaen, sillä niissä käytettävät nikotiini- ja makunesteet ovat vesiliukoisia, koostumukseltaan suhteellisen ohuita liuoksia, eivätkä niiden käyttöön valmistetut laitteet sovellu kannabisteiden ja e-vitamiiniasetaatin kaltaisten paksujen, öljymäisten aineiden höyrystämiseen.

Näistä syistä johtuen kyseiset keuhkotautitapaukset eivät ole missään vaiheessa yhdistyneet ”sähkösavukkeisiin” vaan laittomilla huumemarkkinoilla liikkuneisiin epämääräisiin kannabisteisiin. Olisi toivottavaa, että tämä ilmenisi selvästi myös sivustoltanne sen sijaan, että sairastumisten annettaisiin ymmärtää aiheutuneen ”sähkösavukkeiden käytöstä”, millä Suomessa tarkoitetaan yleisesti nikotiini- ja makunesteiden höyrystämistä, ei höyrystettävien kannabistuotteiden käyttöä, mille on kokonaan omat käyttäjänsä, nesteensä ja laitteensa.

Myös maininta ”muiden kemikaalien osuus keuhkovaurioissa on toistaiseksi epäselvä” olisi tässä vaiheessa jo syytä poistaa ottaen huomioon, että mitään muitakaan kyseisiä keuhkovaurioita aiheuttaneita kemikaaleja ei tutkimuksissa ole noussut esiin, ja tautitapaukset ovat kaikkiaan tyrehtyneet e-vitamiiniasetaatin tultua yleiseen tietoisuuteen taudin aiheuttajana ja sen käytön loputtua myös laittomilla huumemarkkinoilla.

Mainittakoon myös, että lähteistössänne kahteenkin otteeseen esiintyvän prof. Stanton Glantzin tutkimuksia ei voida nykypäivänä pitää erityisen luotettavana lähteenä. Hänen tutkimuksiaan on kritisoitu toistuvasti muun tutkimusyhteisön taholta virheellisyyksistä, tarkoitushakuisista metodeista ja harhaanjohtavista johtopäätöksistä. Vastikään yksi Glantzin tutkimusryhmän tutkimuksista vedettiin kokonaan pois *Journal of the American Heart Association* -lehdestä, ja vastaavia vaatimuksia on parhaillaan vireillä muistakin Glantzin tutkimuksista. Professori Glantz on

noussut julkisuuteen myös muihin ammatillisiin väärinkäytöksiin liittyvistä oikeuskanteista (plagiarismi, syrjintä, seksuaalinen häirintä).

- <https://eu.usatoday.com/story/news/health/2020/02/20/nyu-scientists-others-call-taxpayer-funded-ucsf-vaping-study-probe/4805323002/>

- <https://www.sfexaminer.com/news/ucsf-professor-faces-second-sexual-harassment-lawsuit/>

Kaikkiaan toivoisin sähkösavuke-sivulenne aiheen tarkempaa ja tasapuolisempaa käsittelytapaa. Tällä hetkellä sivustoltanne ei juurikaan ilmene esim. mainitsemienne terveystieteiden merkittävyys. Tutkimuskirjallisuudesta, myös omista lähteistänne (esim. The National Academies of Sciences Engineering Medicine 2018, McNeill et al. 2019), käy kuitenkin toistuvasti ilmi, että esimerkiksi sähkösavukehöyryn haitta-ainemäärät eivät ole pelkästään ”pienemmät” vaan merkittävästi (”significantly”, ”much” jne.) pienemmät kuin tupakansavussa. Kyseiset merkittävät erot sähkösavukkeiden ja savukkeiden riskitekijöiden välillä tulisi tuoda esiin myös THL:n tiedotuksessa yhtä selkeästi kuin ne on tuotu esiin aihetta käsittelevässä kirjallisuudessa.

Kyseinen informaatio on olennaista kaikille niille tupakoitsijoille, jotka eivät onnistu tupakoinnin lopettamisessa tällä hetkellä suositelluin hoitokeinoin tai eivät sitä koskaan tule niillä keinoin edes yrittäneeksi. Heille ei tulisi jäädä epäselvyyttä siitä, että tupakoinnin vaihtaminen sähkösavukkeisiin on kaiken tunnetun tutkimustiedon perusteella ainakin tupakoinnin jatkumista parempi vaihtoehto.

Ystävällisin terveisin,

Päivi Arffman, FT
Vapers Finland ry
paivi.arffman@elisanet.fi

www.vapers.fi

Vapers Finland ry on voittoa tavoittelematon kansalaisjärjestö, joka pyrkii tupakoinnin terveyshaittojen vähentämiseen haitattomampien vaihtoehtojen avulla. Yhdistys toimii vapaaehtoisvoimin eikä sillä ole taloudellisia sidonnaisuuksia sähkösavuke-, tupakka- tai lääketeollisuuteen.